

เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุรินทร์ เขต 3

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญา โพธิวัฒน์

คณะผู้วิจัย นายธงชัย สีหล้า
นาจิตธยา สีหล้า
นายกัมปนาท ชุมทอง
นายชินาริพ เกษมสุข
นาถรองขวัญ คงโนนออก

ปีที่ทำการวิจัย พ.ศ. 2549

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุรินทร์ เขต 3
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544

วิธีดำเนินการวิจัย

มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการเลือก ดังนี้
 - 1.1 การเลือกประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544 แยกเป็น ผู้บริหาร 30 คน ครูผู้สอนซึ่งเป็นครูแกนนำหรือฝ่ายวิชาการของโรงเรียน 50 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งเป็นครูแกนนำหรือฝ่ายวิชาการของ โรงเรียนที่ไหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยการเลือกแบบเจาะจงมาจำนวน 2 เครื่องข่าย กำหนดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครื่องชี้และมอร์แกน จากประชากรผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ได้กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 28 คน และจากประชากรครูผู้สอนซึ่งเป็นครูแกนนำหรือฝ่ายวิชาการของ โรงเรียน จำนวน 50 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน รวม 72 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในด้านการวางแผนหลักสูตร ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร และด้าน การตรวจสอบคุณภาพการใช้หลักสูตร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับครูผู้สอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 คณะผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ ขอความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบ และขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบุคลากรทางการศึกษาในวันที่ 18 เดือน กันยายน พ.ศ. 2549 ถึงวันที่ 22 เดือน กันยายน พ.ศ. 2549

3.2 ดำเนินการแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 72 ฉบับ และรอเก็บแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลได้ทั้งสิ้น 72 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 18 เดือน กันยายน พ.ศ. 2549 ถึงวันที่ 22 เดือน กันยายน พ.ศ. 2549

3.3 ตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.5 ดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่และการหาค่าร้อยละ

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 วิเคราะห์โดยการหาค่า t (t-test)

4.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นแล้วสรุปในเชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3

1.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ในกรณีภาพรวมรายด้าน พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 บริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานศึกษาบริหารหลักสูตรได้อยู่ในระดับดีทุกด้าน คือ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการใช้หลักสูตร ด้านการวางแผนหลักสูตร และด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.58, 3.57, 3.55$, S.D. = 0.73, 0.71, 0.74)

1.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 กรณีรายข้อ สรุปได้ดังนี้

1.2.1 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมได้อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนบริหาร

หลักสูตรได้อยู่ในระดับดี 19 เรื่อง คือ โรงเรียนมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการประเมินผล การใช้หลักสูตรไว้อย่างชัดเจน โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้สอนสอดแทรกประสบการณ์ด้านคุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพื่อตอบสนองหลักสูตรที่เหมาะสมให้ผู้เรียน โรงเรียนมีการทำสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อบรรยากาศ การเรียนการสอน โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของแผนการจัดการ เรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โรงเรียนมีการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ชัดเจนทุกขั้นตอน โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โรงเรียนกำหนดรูปแบบวิธีการ ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร สำหรับครูในโรงเรียน โรงเรียนส่งเสริมบุคลากรให้จัดประสบการณ์เสริมหลักสูตรด้านคุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพื่อตอบสนองหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ครูวิเคราะห์โครงสร้างและเอกสาร หลักสูตรเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาค เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้และออกแบบ การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดรูปแบบวิธีการในการประเมินองค์ประกอบที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีการวางแผนการจัดระบบข้อมูลการใช้หลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียน บุคลากร ที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ ฯลฯ ไว้ชัดเจน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม ให้ครูศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดและแนวทางการจัดการเรียนรู้ชัดเจน โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบวิธีการขั้นตอนในการประเมินผลหลักสูตร โรงเรียนมีการวางแผนการให้บริการและการควบคุมระบบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรชัดเจน โรงเรียนมีการวางแผนอบรมครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ($\bar{X} = 3.99, 3.85, 3.82, 3.78, 3.77, 3.76, 3.76, 3.73, 3.69, 3.67, 3.65, 3.65, 3.59, 3.59, 3.58, 3.58, 3.58, 3.55, 3.51$, S.D.= 0.67, 0.76, 0.73, 0.89, 0.65 , 0.62, 0.75, 0.74, 0.64, 0.73, 0.69, 0.65, 0.80, 0.77, 0.67, 0.64, 0.69, 0.76, 0.75) ส่วนอีก 10 เรื่อง โรงเรียนบริหารหลักสูตรได้อยู่ใน ระดับปานกลาง คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับหลักการของหลักสูตร โรงเรียน มีการวางแผนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ชัดเจน โรงเรียนมีการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนการแปลงหลักสูตรสู่การเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาสื่อและอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และงบประมาณที่ตั้งไว้ โรงเรียนมีการประชุมปฏิบัติการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะแนวการสอนและจุดเน้นในแต่ละเรื่อง โรงเรียนมีการวิเคราะห์

เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้กับ ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบสม่ำเสมอ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้กับครูและนักเรียนสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.47, 3.46, 3.46, 3.46, 3.43, 3.34, 3.33, 3.27, 3.26, 3.14$, S.D.= 0.67, 0.75, 0.69, 0.71, 0.69, 0.69, 0.63, 0.62, 0.65, 0.92)

1.2.2 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนบริหารหลักสูตรสถานศึกษาได้ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนบริหารหลักสูตรสถานศึกษาได้อยู่ในระดับดี 12 เรื่อง คือ โรงเรียนมีการกระตุ้น ชักจูงให้ครูเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง โรงเรียนกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจัดกิจกรรมการบูรณาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันมีการยืดหยุ่นเวลาเรียนที่เหมาะสม โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เช่น สังเกตการสอน การตรวจแผนการสอน และบันทึกแผนการสอน โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โรงเรียนกำหนดให้มีกิจกรรมไว้อย่างหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เช่น การศึกษาแล้วอภิปราย การวิจารณ์ข่าว โรงเรียนมีการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย สนองความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เช่น อบรม สัมมนา โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรดำเนินการทั้งก่อนใช้หลักสูตร ระหว่างใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครูศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคลเพื่อค้นหาความถนัด ความสนใจ และปัญหาภายในครอบครัวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ หลักสูตรให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมีความเข้าใจต่อหลักสูตรสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.82, 3.81, 3.74, 3.68, 3.67, 3.63, 3.62, 3.60, 3.55, 3.53, 3.52, 3.51$, S.D. = 0.74, 0.77, 0.79, 0.85, 0.73, 0.77, 0.82, 0.74, 0.72, 0.70, 0.84, 0.66) ส่วนอีก 9 เรื่อง โรงเรียนบริหารหลักสูตรสถานศึกษาได้ อยู่ในระดับปานกลาง คือ โรงเรียนดำเนินการแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรโดยวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาการใช้หลักสูตร โรงเรียนกำหนดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในโรงเรียน ชุมชน แหล่งผลิตด้านอุตสาหกรรมหรือการเกษตรและธรรมชาติ โรงเรียนมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีการนิเทศกำกับ ดูแล ควบคุมกับกระบวนการใช้หลักสูตรสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการสำรวจและรวบรวมปัญหา ความจำเป็น และความต้องการของบุคลากรในการใช้และดำเนินการตามหลักสูตร โรงเรียนมีแผนงานประชาสัมพันธ์หลักสูตร

มีการประชาสัมพันธ์ทั้งภายใน ภายนอกโรงเรียน และมีการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจทุกชั้นตอน โรงเรียนมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โรงเรียนส่งเสริมกำลังใจของครู โดยการรับรู้ปัญหาของครูยกย่องชมเชยความพยายามของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำ เช่น การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ($\bar{X} = 3.50, 3.47, 3.47, 3.45, 3.45, 3.44, 3.40, 3.39, 3.37$, S.D. = 0.62, 0.82, 0.73, 0.70, 0.63, 0.67, 0.72, 0.87, 0.82)

1.2.3 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการใช้หลักสูตร พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมได้อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับดี 12 เรื่อง คือ ผู้เรียนได้รับการตัดสินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โรงเรียนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ทุกปีการศึกษา โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครูมีส่วนร่วมในการทำเอกสารหลักฐานการศึกษา และเอกสาร หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจัดทำเอกสารประเมินผลหรือรายงานผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษาให้ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษารับทราบ โรงเรียนมีการนำผลการประเมิน ในชั้นเรียนมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยรวมเกี่ยวกับการจัดบุคลากรในกระบวนการเรียนการสอนตาม หลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ในลักษณะการ ร่วมกิจกรรมและเพิ่มสะสมงาน โรงเรียนมีการประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนเพื่อทราบความรู้ พื้นฐานซึ่งนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนตามความสามารถ ผู้เรียนผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โรงเรียนมีการจัดระบบในการเก็บรวบรวมรายงานการประเมิน เกี่ยวกับการจัดบุคลากรในกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมีการประเมิน การใช้หลักสูตรตามระยะเวลาที่กำหนด และมีความต่อเนื่อง โรงเรียนมีการประเมินองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.90, 3.86, 3.79, 3.77, 3.74, 3.62, 3.60, 3.58, 3.58, 3.58, 3.55, 3.53$, S.D. = 0.76, 0.73, 0.63, 0.64, 0.67, 0.79, 0.64, 0.65, 0.76, 0.76, 0.71, 0.75) ส่วนอีก 5 เรื่อง โรงเรียนบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้เรียนมีความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์อันเป็นผล มาจากการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความตามเกณฑ์ที่ สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด โรงเรียนส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือวัดผลแผนงานหรือโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียน หรือกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วม

ในการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.47, 3.40, 3.37, 3.34, 3.33$, S.D. = 0.72, 0.83, 0.76, 0.82, 0.82)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในกรณีภาพรวม พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใน 2 ด้าน คือ การวางแผนหลักสูตร และการดำเนินการใช้หลักสูตร ส่วนด้านการตรวจสอบคุณภาพการใช้หลักสูตร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในกรณีรายชื่อแต่ละด้าน มีดังนี้

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 8 เรื่อง คือ โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาสื่อวัสดุ และอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับหลักการของหลักสูตร โรงเรียนมีการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร ผู้บริหารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน โรงเรียนส่งเสริมบุคลากรให้จัดประสบการณ์เสริมหลักสูตรด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อตอบสนองหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการแปลงหลักสูตรสู่การเรียนการสอน โรงเรียนกำหนดรูปแบบวิธีการในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนอีก 21 เรื่อง พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โรงเรียนมีการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะแนวการสอนและจุดเน้นในแต่ละเรื่อง โรงเรียนมีการทำสาระและมาตรฐาน

การเรียนรู้เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โรงเรียนมีการวางแผนการจัดระบบข้อมูลการใช้หลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ ฯลฯ ไว้ชัดเจน ผู้บริหารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้กับครูและนักเรียนสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ครูวิเคราะห์โครงสร้างและเอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาคเพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้และออกแบบการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอน โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบวิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผล หลักสูตร โรงเรียนมีการวางแผนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ชัดเจน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ครูศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดและแนวทางการจัดการเรียนรู้ชัดเจน โรงเรียนมีการวางแผนอบรมครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้สอนสอดแทรกประสบการณ์ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อตอบสนองหลักสูตรที่เหมาะสมให้ผู้เรียน โรงเรียนมีการวิเคราะห์ เอกสาร หลักสูตร เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบการประเมินผลการใช้หลักสูตร ไว้อย่างชัดเจน โรงเรียนกำหนดรูปแบบวิธีการในการ ประเมินองค์ประกอบที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีการวางแผนการให้บริการและการควบคุม ระบบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรชัดเจน โรงเรียนมีการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ชัดเจนทุกขั้นตอน โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการพัฒนา สื่อและอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และงบประมาณที่ตั้งไว้ โรงเรียนมีการสนับสนุน ส่งเสริมการใช้หลักสูตรสำหรับครูในโรงเรียน โรงเรียนมีการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการ บริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ในกรณีรายชื่อ พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 13 เรื่อง คือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ดำเนินการทั้งก่อนใช้หลักสูตร ระหว่างใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีแผนงาน ประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจทุกขั้นตอน โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตรมีความเข้าใจต่อหลักสูตรสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการกระตุ้น ชักจูงให้ครูเอาใจใส่ต่อการเรียน การสอนและส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อ

การใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โรงเรียนส่งเสริมกำลังใจของครู โดยการรับรู้ปัญหาของครู ขยายชมเชยความพยายามของครู ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายสนองความถนัดและความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับดูแล ควบคุมกับกระบวนการใช้เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีการสำรวจและรวบรวม ปัญหา ความจำเป็นและใช้หลักสูตร โดยวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาการใช้หลักสูตร ส่วนอีก 8 เรื่อง พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ โรงเรียนกำหนดให้มีกิจกรรมไว้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น โรงเรียนกำหนดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในโรงเรียน ชุมชน แหล่งผลิตด้านอุตสาหกรรมหรือการเกษตร และธรรมชาติ โรงเรียนจัดกิจกรรมการบูรณาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กัน มีการยืดหยุ่นเวลาเรียนที่เหมาะสม โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ให้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เช่น การศึกษาแล้วอภิปราย การวิจารณ์ข่าว โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำ เช่น การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครูศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อค้นหาความถนัดความสนใจ และปัญหาภายในครอบครัวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เช่น สังเกตการสอน การตรวจแผนการสอน และบันทึกการสอน โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เช่น อบรม สัมมนา

2.2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการใช้หลักสูตร พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 เรื่อง คือ ผู้เรียนผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โรงเรียนจัดทำเอกสารประเมินผลหรือรายงานผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษารับทราบ ส่วนอีก 15 เรื่อง พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการประเมินผล การเรียนรู้ในลักษณะการร่วมกิจกรรม และเพิ่มสะสมงาน โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียน หรือกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือวัดผลแผนงานหรือโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โรงเรียน

มีการประเมินการใช้หลักสูตรตามระยะเวลาที่กำหนดและมีความต่อเนื่อง โรงเรียนมีการประเมินองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งแวดล้อม โรงเรียนมีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน เพื่อทราบความรู้พื้นฐานซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ โรงเรียนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรทุกปี การศึกษา โรงเรียนมีการนำผลการประเมินในชั้นเรียนมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียนมีความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนได้รับการตัดสินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครูมีส่วนร่วมในการทำเอกสาร หลักฐานการศึกษา และเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมีการรายงานผลการดำเนินงานโดยรวมเกี่ยวกับการจัดบุคลากรในกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ โรงเรียนมีการจัดระบบในการเก็บรวบรวม รายงานการประเมินเกี่ยวกับการจัดบุคลากรในกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษาต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร มีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ 1) ควรวางแผนร่วมกันทุกฝ่ายและนำเอาแผนไปใช้จริงให้ครบถ้วนทุกประการที่ได้กำหนดใช้จริง ๆ 2) ครูมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง 3) โรงเรียนควรวางแผนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ. 2544 และจัดระบบข้อมูลการใช้หลักสูตร เช่น เกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ วัสดุอย่างชัดเจน 4) ควรมีการวางแผนอบรมครูทุกระยะ และ 5) ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

3.2 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร มีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ 1) ควรมีการนิเทศกำกับดูแลควบคู่กับกระบวนการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ และ 2) ควรส่งเสริมให้ชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียนหรือกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3.3 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการใช้หลักสูตร มีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ 1) ส่งเสริมให้ชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียนหรือกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 2) ให้มีการประเมินองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งแวดล้อม